

Fra en grunneiers ståsted

Av Thor Sørli

I forbindelse med treffet på Hundholmen som blir omtalt i dette nummeret av Stein, dro Knut Edvard Larsen, Harald Folvik og undertegnede nordover et par dager før. Vi hadde tenkt å besøke grunneieren av Buvika almandinforekomst nord for Fauske, for å høre hans historie om det å være grunneier til en hyppig besøkt lokalitet.

Vi møtte Erling Abelsen ved huset hans i Buvika en solrik dag, og det var mangt og meget han kunne fortelle om forekomsten og hva han hadde opplevd. Litt usikkerhet om hvor vidt en slik artikkel som dette, kunne få flere "av den gale sorten" steinsamlere til å besøke forekomsten hadde han nok, men historien fikk vi.

Forekomsten har jo vært kjent i en snau mannsalder og en samler sørfra var en av de første som dukket opp. Ikke lenge etter dukket de første fine prøvene med almandingranater opp på messene og lenge gikk det rykte om at noen hadde leid rettighetene til å ta ut granatene her. I følge Erling har ingen noen gang hatt noen avtale med han eller hans nå avdøde far.

Erling har både opplevd de steinsamlerne som har spurt om tillatelse og gjort opp for seg, men oftere den motsatte typen. Forekomsten ligger et lite stykke fra huset, men veien går slik, at det er lett å se de parkerte bilene til de som ønsker å besøke forekomsten. Erlings erfaringer kan

enklest oppsummeres med hans egne ord: "Steinen i Buvika har vært mest en plage". Altfor mange har vært av den typen som forsyner seg av annen manns eiendom. Vi spurte han om han noen gang hadde vurdert å sette opp et skilt eller ei et sted der steinsamlere kunne betale et beløp for å få besøke forekomsten på en ryddig måte. Dette er jo prøvd ut andre steder med vekslende hell. Erling hadde ikke vurdert dette og han trodde ikke dette heller ville ha forandret situasjonen.

Sin verste opplevelse hadde han på slutten av 1980-tallet, da samlere fra kontinentet spengte i forekomsten og deretter truet han med våpen, da han gikk opp for å undersøke hva som skjedde. Episoden ble naturligvis politianmeldt, uten at det førte frem til noe. Ikke mange dagene etter gikk en sending på over 900 kilo med stein fra Buvika med tog fra Bodø til et tysktalende land. Etter slike opplevelser får man ikke spesielt stor sympati for oss steinsamlere. Erling håper at de som i fremtiden ønsker å besøke lokaliteten, gjør det på riktig måte for det er ikke så vanskelig å finne han

NAGS og STEIN sin oppfordring til alle er klar; skal du på steintur, bruk de etiske reglene som er utarbeidet og som du finner på hjemmesiden. Ingen er tjent med et dårlig forhold til grunneiere og andre vi trenger hjelp og støtte fra.

SAMLER-ETISKE REGLER FOR NAGS

Vedtatt på landsmøtet 09/03-2002

1. Medlemmer i foreninger tilsluttet NAGS har et medlemskort som legitimerer dem som medlemmer i en NAGS-forening.
2. Alle som leter etter mineraler, fossiler eller annen stein, skal følge gjeldende norske lover og forskrifter.
3. Innhent alltid tillatelse hos grunneier før en samler på privateid område. Skader på andres område skal unngås. Det er en selvfølge at en rydder opp etter seg før forekomsten forlates. Forsøpling og steinsamling hører ikke sammen.
4. Å bruke sprengstoff, maskinelle hjelpemidler eller tungt verktøy hører vanligvis ikke med til en amatørgeologs virksomhet. Skulle dette unntaksvis være nødvendig, må tillatelse fra rette myndighet og grunneier først innhentes.
5. Viktige eller vitenskapelige interessante funn eller forekomster bør komme forskningen til gode gjennom rapportering og nært samarbeid med lokale og nasjonale geologiske institusjoner.
6. Det normale er at en samler til egen samling og til bytting. Unntatt er de situasjoner der materiale for alltid vil gå tapt p.g.a. anleggsvirksomhet, steinbrudd i drift eller lignende, dersom dette ikke blir tatt vare på gjennom en amatørgeologs virksomhet.
7. En innsamlet stein uten eksakte og sanne opplysninger om funnsted o.l. har forringet vitenskapelig verdi, derfor bør amatørgeologen bestrebe seg på å dokumentere sin samling ved en eller annen form for katalog eller kartotek over samlingen.
8. Byttes eller selges et mineral, fossil e.l. så skal vanlig handelsskikk følges. Det bør merkes spesielt dersom stoffen er reparert, komplettert, kjemisk rensert eller på annen måte bearbeidet. Sanne opplysninger om funnsted skal alltid gis.